

SLOVENSKI NJAROD.

Izhaja vsak dan zvezda, izimai nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ugarske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po

10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znača.

Za oznanipla plačuje se od četristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnost naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 17. aprila.

V parlamentu na Dunaji vihra že par dnij ljut boj o šolskej noveli, boj, kateri je, kakor je vrlo dobro opomnil grof Clam-Martinic, zavzel toliko intenzivnost, ki ni v pravej razmeri z vsebino bojnega predmeta. Ko bi šlo po volji levičnjakov, morali bi avstrijski narodi zaradi tega vprašanja vsi biti po konci, in smodnika ti gospodje res neso štedili. Vsa njih glasila bila so polna strupenih ščuvalnih člankov, pretilna pisma pošiljajo se predsedniku zbornice in posamičnim poslancem, terorizem naj bi uplival na strasti in na prebivalstvo, sploh vsa že obrabljenih sredstva morala so še jedenkrat na dan, da se šolskej noveli da ona važnost, katera se dozdeva gospodom na levici za njih namene potrebna, katere pa v istini nema. Toda, akoravno se obnašajo ti gospodje po znanih Virgilijevih besedah: „Flectere si nequeo superos, Acheronta movebo!“, ne bode se jim posrečilo in z gotovostjo sme se sklepati, da bode šolska novela kljub vsem protigovorom če tudi le z neznatno večino vzprijeti, in da bodo tako želje prebivalcev v Dolenj in Gorenjej Avstriji, na Solnograškem in na nemškem Štajerskem, izražene v 974 peticijah, izpolnene, ter zveza mej slovanskimi in nemškimi konservativnimi poslanci tako vnovič utrjena. V tem obstoji za nas skoro glavna važnost vse debate, kajti kakor je dr. Rieger prav umestno povedal, na levej strani želje avtonomistov neskočar naše poslušnega ušesa. Le zastopniki prebivalstva planinskih dežel na desnej strani zbornice bili so nam nasproti prijazni in pravični. Oni so nas v tem, kar smemo po pravici terjati, pošteno in lojalno podpirali. To lojalno, pristno avstrijsko in pomirljivo mišljenje ne more ostati brez odmeva na našej strani, in kot lojalni zavezniki in sobojevniki smatramo za svojo dolžnost, da željam in potrebam prebivalstva, ki je na desnej strani zbornice zastopano, po svojih močeh pomagamo, da njih zahtevanja podpiramo.

Debata o šolskej noveli bude teden, kakor je grof Clam-Martinic okončevanje svoj govor rekel, zopet pokazala, da so vse vesti levičnjakov o rušenju desnice, o razporu itd. neistinite, da je zborniška desnica še vedno tisti železni okov, katerega se levičarji, kakor bi radi, ne morejo otresti in da je parlamentarna zveza mej Slovani in konservativnimi Nemci, ki se vidi v prvi hip nenaravna, vsled vključnih interesov nerazrušljiva, ker je utemeljena na pravico in poštenost in ker tako drug druga podpira v raznih vprašanjih. Ko bi šolska novela za nas ne imela najmanjše koristi, morali bi zanjo glasovati, kajti, kakor je rekel dr. Rieger, kjer je toliko narodnostij druga poleg druge, kakor v Avstriji, treba je dobrega sporazumljena in da vsaka zadostuje potrebičinam druge narodnosti, ako tudi same te potrebe ne čuti. Le teden, ako smo si vzajemno dobrovoljni in se podpiramo v vitalnih potrebičinah, doseže se soglasje v državi. Ne vsem jedno in isto, ne vsem jednak mero, ampak vsacemu to, česar mu treba po njegovem svojstvu, po njegovej narodnosti, po njegovih posebnih deželnih in družih razmerah. In če to storimo, potem smemo upati, da se bodo razvijali vsi narodi v popolnej harmoniji mej seboj.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. aprila.

Včerajšnja seja državnega zabora je imela nenavadno število poslušalcev, posebno iz dijaških krogov. Raznesla se je bila namreč vest, da bode govoril dr. Schönerer in to je bolje uplivalo, kakor vse strastne agitacije fakcijoznih listov, kajti v predzadnji seji je bila galerija slabo obiskana. Zacetkom seje se je razdelila predloga o naknadnem kreditu ministerstva za deželno brambo v znesku 40.000 gld., ki so potrebni za pomnoženje žandarmerije po Galiciji in Českej. Ta predloga odzvala se je budgetnemu odseku. Na to interpeluje

poslanec vitez Ehrlich in tovariš justičnega ministra, kako da je bila konfiskovana „Reichenburger Ztg.“, ker je prinesla ponatis dr. Jacquesovega odgovora deželnemu predsedniku kranjskemu. — Nadaljevale generalno debato o šolski noveli povzame besedo dr. Rechbauer; on posebno hvali dr. Tilšerja, da je imel pogum tako odkrito izreči svoje mnenje. Hvaleč dosedanjo šolsko postavo, katerej je on sam kumoval, graja sedanji sistem koncesij, po katerem se hoče celo omika ljudstva dajati v zameno. Osvetlujoč šolske razmere v Avstriji, trdi govornik, da so ravno deželni odbori Štajerski, koroški ter gorenje-avstrijski, teden iz planinskih dežel, prosili za obdržanje šolske postave; posebno se zdi govorniku nezmiseln to, da naj bi občine odločevali o šolski dobi in obiskovanji. Govornik izraža upanje, da bode nastopajoči mrak reakcije kmalu umaknil se svetli, svobodni prihodnosti. Za njim govori poslanec Ozarkiewicz.

Odbor centralnega društva zidarjev iz Češke, Moravske in Šlezije imel je nedeljo v Pragi sejo, katero je bil načelnik Saller telegrafično sklical. Obravnaval se je načrt postave o urejenji koncesijoniranih stavbinskih obrtij, kateri načrt je vznemiril vse zidarske podjetnike avstrijske, katerim je posebno §. 3. in 8. jako nevaren. Načelnik Saller poudarjal je v svojem govoru, da se s to postavo zidarjem odvzemajo vse pravice, dane jim s postavo iz l. 1859. Po dolgej burnej debati sklenila se je resolucija, v katerej se protestuje, da bi se s to nameravano postavo uničila ravnokar sankcijonirana obrtna novela, posebno pa 7. nje odstavek; nadalje se je ukrenilo, da se imajo na obe državni zbornici, ter na ministerstvu notranjih stvarij in trgovine odposlati jednak glasete se peticije. Deputacija, obstoječa iz načelnika Sallerja in odbornika Wrzala poda se v kratkem na Dunaj, da izroči peticije ter deluje proti vzprejemu načrtu. Od vseh strani došla so soglasna priznanja.

V ogerskem državnem zboru stavljal je poslanec Geza Füzesery včeraj interpelacijo, ki je vzbudila neizmerno začudenje; ona slove: „Je li ministerstvu znan imenik članov one mejnaročne družbe tatov-ulomnikov, kateri je poslala semkaj graška policija in ki ima v sebi tudi ime jednega iz ogrskih poslancev?“

LISTEK.

Stotnikova hobi.

(Roman A. S. Puškina, poslovenil —r.)

II. Poglavlje.

Kažipot.

(Dalje.)

— Kaj pa jaz! odgovoril je gospodar tudi v priliki: Moral bi bil ave Marija zvoniti, ali popadja ni pustila. Kadar gre pop v gosti, se vrag masti.

— Molči striček! odgovoril je klatež: — če dež gre, gobe rasto; kadar bodo gobe, dobila se bo tudi torbica; a sedaj (tu mu je zopet pomignil), skrij sekiro na hrbitu, kajti logar stika okrog. Vaše blagorodje, Vam na zdravje!

Pri teh besedah vzel je kozarec, prekrižal se, in izpel z jednim duškom, potem se je pa poklonil meni in zlezel zopet na polico.

Jaz takrat nesem ničesar razumel, kaj sta se pogovarjala, pozneje sem se pa domislil, da sta go-

vorila o Jajčki ustaji, ki so jo takrat ravno zatrli. Saveljič poslušal ga je kako nevoljen, kakor se je videlo. Nezaupno pogledoval je sedaj kažipota, sedaj gospodarja. Gostilnica stala je sredi stepi, daleč od človeških bivališč, prav kakor kako razbojniško gnezdo. A ni se dalo storiti ničesar. Da bi šli dalje, tega še misliti ni bilo. Saveljičeva razdraženost me je tako zabavala. Ulegel sem se kmalu na klop, in uredil se kolikor je bilo mogoče složno. Saveljič zlezel je na peč; gospodar legel je na tla. Hitro smo vsi zasmrčali; jaz sem zaspal, kakor bi me bil ubil.

Drugo jutro zbudil sem se tako pozno; burja je bila potihnila. Beli sneg ležal je po prostranej stepi. Konji bili so napreženi. Poplačal sem gospodarju, ki je zahteval tako malo, da se še Saveljič ni preprial z njim; včerajšnja nezaupnost mi je po polnem izginila iz glave. Poklical sem kažipota in zahvalil se mu za skazano dobroto, in velel sem Saveljiču dati mu pol rublja. Saveljič nagubančil je obraz. Pol rublja, rekel je: čemu neki? Zato mari, da se je pripeljal v gostilnico? Stori kar hočeš, mi nemamo nič denarjev od več. Ako boš vsakemu

dajal za vodko, morali bomo kmalu stradati sami. Ni se dalo prepirati s Saveljičem, po mojem obljuhi smel je gospodariti z denarjem, kakor je hotel. Mene je to jezilo; kar tako tudi nesem smel odpoditi človeka, ki me je rešil, če ne iz nevarnosti, pač pa iz tako neprijetnega položaja.

— Dobro, rekel sem hladnokrvno: če mu že nečeš dati pol rublja, daj mu pa kako mojo obleko: poglej ga, kako je slabo oblečen. Daj mu moj zajčki kožuh.

— Prosim te, moj Peter Andrejič! rekel je Saveljič: čemu mu bo tvoj zajčki kožuh? Zapil ga bo v prvej krčmi ta pes.

— To, dragi moj, tebe nič ne briga, rekel mu je klatež: ali ga zapijem ali ne. Njegovo blagorodje da mi kožuh s svojega pleča: to je gospodova volja, a tebi hlapče ne spodobi se prepirati, temveč ubogati.

— Ali se ne bojiš Boga, razbojnik! zakričal je Saveljič nad njim. Ko vidiš, da dete še ni dosti pametno, bi ga rad odrl. Čemu ti bo gospodov kožuh? Vsaj ga še ne spraviš na svoja prokleta pleča.

Vnajme države.

V nedeljo bil je v **Belegradu** dvorni obed, pri katerem je kralj Milan napisal novemu metropolitu, izrazujoč željo in upanje, da bode duhovščina pod svojim novim vodstvom podpirala nastojanje vlade za vzdržanje notranjega miru in razvoj napredka. Ob jedrem zahvalil se je kralj iskreno patrijarhu in navzočnemu škofu temešvarškemu za njuno blagovoljno podporo v doseglo prejšnjih normalnih razmer srbske cerkve. — Temešvarški škof Branković bil je v soboto tudi pri avstrijskemu poslaniku pl. Khevenhüllerji, kjer je bil jako prijazno vzprijet in v nedeljo je asistiral metropolitu pri posvečevanju arhimandrita Nestorja za škofa v Nišu. Drugi prazni škofovski sedeži se bodo kmalu nadomestili. Razmetropolitu Mihailu se ni dovolila spremnica, da bi potovel v inozemstvo.

V soboto predložila se je **nemškemu** državemu zboru nepričakovano poslanica cesarjeva, ki je preuzročila občeno začudenje. V njej poudarja cesar Viljem svojo željo, da se naj bi zbornica pozurila z dognanjem predlog o „olajšanju bremen ubogega trpečega ljuistva“ in naznanja ob jednem, da se bode proračun za leto 1884/5. kmalu zbornici predložiti, da se potem dobi časa za parlamentarno obravnavanje socijalno političnih predlog. — Ta nena-vadni čin, s katerim se je jedino odgovorni sovet krone, Bismarck, poslužil nositelja najvišje državne oblasti, da z njegovo pomočjo uredi delovanje zakonodajskega zastopa, se različno tolmači. Najverjetnejši je ta nazor, da se hoče s to poslanico državnemu zboru prisiliti k obravnavanju état-a za l. 1884/5., ter da se ima, ako bi se temu upiral, opiraje se na to poslanico razpustiti. — Nemška državna zbornica bavi se že dobro leto z obravnavo socijalno-političnih predlog. Začetkom maja 1882. predložena sta bila zbornici načrta o bolniškem za-kladu in o zavarovanji proti nezgodam. Prva se je vedno prekladala in je sedaj še le prišla do tega, da se bode v zboru drugič čitala. O drugem načrtu pa so bila delovanja še počasnejša; zadnji čas še le je dotedni odsek na željo vlade sklenil, da se hoče posvetovati o principijalnih dolobah te postave, ako se bode moglo napeljati sporazmljenje.

Dopisi.

Iz srednje Istre 1. aprila [Izv. dop.] Karobjenska aféra zvršena je, — kakor poročajo listi — kakor po navadi ugodno za ireditovce. Ker se marsikdo čest. bralcev te afere ne spominja, hočem jo tu prav na kratko opisati. Pred dvema leti v mesecu juliji pozvali so motovunski lahončiči pazinske v goste. Pili so tam in jeli in nazadnje kakor navedno — „im Wein ist Wahrheit nur allein“ — popevali so iz srca garibaldinske pesni in napisali materi Italiji in Istri kot zadnjej provinciji italijanskej. Začuvši to nekateri kmetje, neso mogli drugače, ko da so to ljubeznivo, nepoznano svojat s kamenjem napali in razpršili. Bila je početa sodnijska preiskava proti „iredentovcem“ — ali kot priče pozvani so bili ali sokrivci sami ali pa taki, koji neso nič čuli.

Ta famozna preiskava vršila se je v Paznu in Motovnu, facit preiskave je bil — kakor po na-

— Ne prepričaj se, rekel sem svojemu slugi, in daj mu brž kožuh.

— Bog mi grehe odpusti! zastopal je Saveljič. Zajedi kožuh je še skoraj čisto nov: ko bi ga že dal komu družemu, a temu pijancu!

Vender je pritresel kožuh. Mužik ga je pomerkil. Kožuh, ki je bil meni skoro premajhen, bil mu je dokaj preozek. Vender ga je oblekel, da so popokali šivi. Saveljič je skoraj zajokal, ko je zaslišal kako pokajo šivi. Mužik bil je jako vesel mojega daru. Spremil me je do voza, nizko se mi poklonil rekoč: Zahvaljujem se vam vaše blagorodje! Bog vam poplačaj vaše dobrote. Nikdar ne bom pozabil vaše milosti. Odšel je v svojo stran, a mi smo se odpeljali dalje. Ne zmené se za Saveljiča, pozabil sem hitro včerajšno burjo, kažipota in zajeti kožuh.

Prišedši v Orenburg oglasil sem se hitro generalu. Bil je visok mož, starost ga je že malo skrivila. Njegova ogorela uniforma napominovala je vojaka iz časov Ane Ivanovne; govoreč naglašal in zavijal je besede po nemški. Zaslišavši moje ime, pogledal me je čudeč se.

— Moj Bog, rekel je: kaj je že tako dolgo,

vadi v Istri v teh slučajih — koš, kar je Jetmarja in Pretisa jako veselilo.

Čez nekaj mesecev ogrel je žandarmerijski stražmešter Baček v Terjanu spet stvar, čul je od ljudi pripovedovati, da so čuli to veleizdajsko napivanje in dožili kot prvega nekega davkarskega kontrolorja Crevato iz Motovna, — ob jednem rekli so, da se pri sodnji v Motovnu ni vse pisalo, kar so ti ljudje kot priče izrekli, preiskava počela je spet, vodil jo je nekov Merara, c. kr. deželne sodnije sovetnik v Rovinji, — kakor po navadi v takih zadevah v Istri, izpala je preiskava medlo. Kajti državni pravnik v Gradci odstopil je od zatožbe in Pretis v Trstu je zdrav in vesel, in z njim njegova tetka „Triester Zeitung“, ki v gorkih izrazih hvali državnega pravnika v Gradci, da pomaga podpirati „Vertuschungs-System“ — za Avstrijo pogubnosni sistem Pretisov.

Vprašamo samo: Zakaj ni sodnija v Paznu voznike, ki so pazinske goste v Motovun vozili, kot priče pred se poklicala, kateri so natanko čuli napivanja Italiji in Istri kot zadnji provinciji Italije?

Tetki „Triester Ztg.“, pol. organu tržaške vlade, pa opomnimo: Je li so uradniki Perinello, c. kr. pol. komisar, Kircher, c. kr. sod. pristav, Crevato, c. kr. kontrolor itd. itd., popolnem nekrivi in lojalni, ko se bratijo in popivajo s takimi ljudmi, koji se sami hvalijo, da so ireditovci, in kjer se garibaldinske pesni popevajo ter napija združenju Istre z Italijo?! (ako morebiti ti sami prvi upiti niso začeli?)

In v Karobji glasile so se te napitnice kljubu celej preiskavi Merata vej in odstopu državnega pravnika graškega od obsojbe!

In sicer pa, pri graških porotnikih je samo — bomba nekoliko nevarna, vse drugo so le nedolžne igrake; temu dokaz zadnja politična obravnavna, katero „Triester Ztg.“ tako hvali — „Arbeiter“ „Beamter“ — pri katerej je bilo dokazano, da so se plakati pri obtožencih našli in tedaj, da sta jih za-toženca raztrošala.

„Triester“ raduje se po svoje nad ugodnim iztekom karobjenske afere; a Pazinci, koji so bili v njo zamotadi, po svoje, ti razobešajo — kakor danes po noči — plakate z napisom „Viva l' Italia“ in nosijo, posebno naša rada učeca se mladež, v spomin Oberdanku — klobuke, zvane „Capeli Oberdank“.

Iz saleške doline 10. aprila. [Izv. dop.] Iz vsakega germiča, iz vsake vejice prepeva se hvalna pesen Bogu, ker je poslal tople vetrove v dolino ter zbudil celo naravo iz zimskega spanja in počinka k novemu veselemu življenju. V prvej sapi madrega leta zibljejo se zvončki in norice in ne bode dolgo, ko se ti bode nežna vijolica smejala nasproti. Prvo cvetje razširja svoje ljube vonjave, prve vence si pletejo otroci skakajoči po domačej trati. Glasno petje razlega se po dolini, po katerej se bode kmalu pridno obračal orač, pa tudi iz pašnika se bode

ko je bil Andrej Petrovič v tvojih letih, zdaj pa že ima tacega sina? Oh, kako hitro mine čas!

— Razpečatil je pismo in bral poluglasno: „Milostljivi gospod, Ivan Karlovič, upam, da vaša ekselenca... Kake ceremonije! pfui, ali ga ni sram! Disciplina je res prva stvar, tako se vender ne piše staremu tovarišu? „Vaša ekselenca ni pobabila... gm... in... in... ko je... pojogni Min... v vojski... tudi jaz... Karlovič...“ Ah domišlja se še naših starih budalostij. „Zdaj k stvari... Vam pošljem svojega sina... gm... le prijemajte ga z ježevimi rokovicami...“ Kaj je neki to, ježeve rokovice? To je najbrž kak ruski rek... Kaj je to, ježeve rokovice? obrnil se je k meni.

— To pomenja, rekel sem s kolikor mogoče nedolžnim obrazom, da postopajte z mano laskavo, ne preveč strogo, pa dokaj prostosti mi pustite.

Hm, že imam... ne dajte mu preveč prostoti... ne ali ni jasno, da so to ježeve rokovice... „Priložen je njegov potni list“... Kje je pa? A tukaj... „Pišite k Semenovskemu polku“... Dobro, dobro: vse bomo naredili... „Dovoli brez

kmalu čula pastirjeva piščalka, prvi pozdrav slovenskega kmeta. Kamor obrneš oko, povsodi občuješ mlogo lepoto spomladanskega časa in srce ti svobodne bije.

Ne samo spomladanska krasota označuje veselje, da se petje razlega, kjer koli Slovenec živi. Še drugo veselje nas navdaja posebno v našej dolini: da mi Slovenci tako napredujemo z našo Čitalnico, da se je veliko in več narodnjakov našlo nego smo mislili, kakor se kaže sedaj o volitvah.

Neki župan v našej dolini ni vedel poprej, kaj je narodnjak, a pri zadnji volitvi v okr. zastop je to videl in slišal, beseda narodnjak mu ni šla iz glave in prišel je po dovršenej volitvi tako jezen domov, da se je zvečer nad nekim mirnim Slovencem znosil s svojo surovostjo.

A narodnjak ostal je miren, ker dobro ve, da je ta župan silno vroče krvi. Kot omikan človek odšel je in tako izognil se vsacemu daljnemu napadu in razžaljenju tega, v 25. št. tega lista popisanega neomikanega in srovega človeka, kateri se kaj rad pobaha, da je komu narodnost „dol kupil“. Ta višeglavec izrazil se je s takimi besedami, da neso v list za pisati, kaj tacega pričakovalo bi se od kakega gorskega hlapca, ne pa od višeglavca, ki misli, da ima že celi svet pod seboj; pa jaz takovem: kar se Janezek ni naučil, tudi Janez znal ne bo. Ne zamerim mu nič, ker je menda svojo omiko našel pod sv. Uršule goro, ko je hodil oves kupovat. Po drugod skoraj ne morem reči, da bi jo bil nabiral. Kdor je pameten posestnik, ne bode svojih hlapcev z bičem plačeval, kakor jib ta mož. Jaz bi mu svetoval, naj bi šel sam tja doli v Bosno ali Hercegovino, kakor je on nekemu gospodu v „coljski nachtwächterici“ priporočal, naj bi hodil s svojim mehom po tistih skalnatih gorah in tam za nemški „Schulverein“ muziko delal. Mej nami ne potrebujemo takšnih razprtij.

Domače stvari.

— (O prihodu Nj. Veličanstva.) Pre-svitlega cesarja generalni pobočnik F. Z. M. Mondel sporočil je brzjavno o prihodu Nj. Veličanstva in g. dež. glavar grof Thurn objavil je včeraj v seji slavnostnega odbora ta telegram: Cesar pride v 11. dan julija popoludne v Ljubljano. Zvečer bakljada in serenada ljubljanskih društev. 12. julija zjutraj ob 9. uri slovesna sv. maša v stolnej cerkvi. Zvečer „Theatre paré“ in razsvitjava mesta. 13. julija položi se temeljni kamen za „Rudolfium“. Popoludne ljudska veselica pod Tivoli. 14. julija bode cesar ogledaval razne zavode. 15. julija pelje se cesar v Idrijo, kamor pride ob 10. uri dopoludne in ostane do 1. ure popoludne. 16. julija pelje se cesar v Kamnik, kjer bode od 11. do 1/2 1. ure popoludne. Iz Kamnika pelje se v Kranj, kamor pride ob 3. uri in ostane do 4. ure popoludne. Potem se odpelje v Lesce, ogleda kaznilnico v Begunjah in prenoči na Bledu.

okoliščin, objeti te... starega tovariša in prijatelja.“ A, končno si se vender spomnil...

— No bratec, rekel mi je, ko je prebral pismo in odložil moj potni list na stran: vse se bo naredilo, kmalu postaneš častnik... da ne boš tukaj zgubljal časa, odpotuješ brž jutri v Belogorsko trdnjavo, kjer bodeš služil pod načelstvom Miranova, dobrega in poštenega človeka. Tam boš v pravej službi, in naučiš se dobro discipline. V Orenburgu nemaš ničesar opraviti. Zabave so škodljive mlademu človeku. A danes prosim, ostani pri meni pri kosilu.

Vedno hujše, mislil sem sam pri sebi: kaj mi pomaga, da sem bil skoro v maternem telesu garnidan naddesetnik! Kam bom prišel? V armadni polk, v pusto trdnjavo na kraji Kirgisko-Kasajskih step... Kosil sem pri Andreji Karloviči vkupe z njevovim starim pobočnikom. Stroga nemška varčnost vladala je na njegovi mizi, in mislil sem, da me za tega delj pošlje tako naglo v garnizijo, da me več ne bo treba vabiti na kosilo. Drugi dan poslovil sem se od generala in odpotoval na nazneno mesto.

17. julija vrne se cesar na Dunaj. Namerovanega velikanskega slavnostnega sprevoda cesar ni odobril. Sprevod napravila bodo razna društva in deputacije.

— (Ljubljanske mestne volitve.) Pri današnji volitvi v II. razredu oddalo se je 279 glasov. Izvoljeni so:

Gosp. dr. Fran Papež	z 276 glas.
„ Fran Žužek	„ 274 „
„ Miroslav Križnar	„ 272 „
„ dr. Hinko Dolenc	„ 271 „
„ Josip Tomek	„ 271 „
„ Alfred Ledensik	„ 270 „
„ Fran Šuklje	„ 268 „

Udeležitev bila je živahnja, kajti lani, ko je brojil 2. razred 709 volilcev in je bil napor nasprotnikov silen, bilo je naših 328 oziroma 313 glasov, letos pa je v 2. razredu samo 661 volilcev, nasprotnik pasiven, in vendar toliko število! Z današnjo volitvijo dosegli smo v mestnem zboru tako potrebni dve tretjini, zdaj lahko rečemo, da je mestni zbor naš in da mora naš ostati. Živelj gg. volilci druzega razreda!

— (Resignacija.) Gosp. Josip Luckmann in dr. Suppan odpovedala sta se baje mestnemu odborništvu.

— (Z Dunaja) se nam piše 16. t. m.: Danes jo je na Dunaj prisopihal znani lažnjivi dopisnik dunajskih listov, K. iz Ljubljane. Šel je precej v zbornico poslanec ter tam računno bil vzprejet od dr. Jacques-a, ki je v silnih škripceh, odkar mu je tako temeljito in jedernato se dokazalo, da je od svojih ljubljanskih prijateljev bil prav grdo na led peljan. K. je seboj prinesel in dr. Jacques-u izročil cel kup pisem. Tedaj smemo spet kmalu pričakovati kako izjavo Jacques-ovo in doživeti še jedno njegovih mnogobrojnih blamaž.

— (Tako je prav!) Neko društvo ali družba v Ljubljani, ki bi moralo biti narodno „par excellence“, poslalo je nedavno mestnemu zastopu v Kamniku nemšk dopis. A županstvo v Kamniku zavrnilo je nemški dopis in tako je ljubljanska gošča v Kamniku dobila praktičen pouk, kako je uradovati.

— (Iz Cerknice) se nam piše 14. aprila: Strašno in mučno smrt storil je naš bivši župan g. Andrej Mlavec 14. t. m. v Trstu. Odpotoval je namreč v Dojino okraj Trsta nakupavat vino za svojo krmo. Vračaje se proti Trstu in ko je bil že skoro v mestu, zalučil je neki „mulo“, katerih se v Trstu ne manjka — kamenj v konja. Konj se ustraši, začne dirjati in ubogi Milavec pade tako nesrečno raz voza, da si je takoj na lici mesta prizročil smrtni udarec. Škoda za moža, kateri je vedno in verno stal na braniku za narodno stvar in bil vselej nje pravi in odkritosrčni podpiratelj in pospešitelj. Naj mu bode ob obalih Adrije — njemu kot zvestemu sinu matere Slave — zemljica lehka.

K.

III. Poglavlje.

Trdnjava.

Belogorska trdnjava bila je kakih štirideset vrst od Orenburga. Pot držal je po strmem bregu reke Jajka. Reka še ni bila zamrznela, in njeni sivi valovi odločili so se dobro od njenih bregov, ki so bili pokriti s snegom. Utopil sem se v razne misli, največ žalostne. Garnizijsko življenje me je malo mikalo. Predstavljal sem si kapitana Miranova, svojega bodočega načelnika, mislil sem si ga strogega starca, ki ne zna ničesar razen službe, in je gotov za vsako malenkost posaditi me v zapor ob kruhu in vodi. Potovali smo dovolj hitro. „Ali je še daleč do trdnjave?“ vprašal sem svojega voznika. „Ni več daleč,“ odgovoril mi je: „glejte tam le se že vidi.“ Gledal sem na vse strani, pričakujči ugledati močne zidove, stolpe in nasipe, a ničesar nesem zagledal razen majhne vasice, ograjene s hrastovimi brunami. Na jednej strani stali so trije ali štirje kupi sena, na pol zameteni s snegom — na drugej pa že na jedno stran nagnen mlin z leno povešenimi hrastovimi perutami. „Kje je pa trdnjava?“ vprašal sem zopet čudeč se. — „Tukaj le,“ odgovoril je voznik

— (Gg. pevci čitalniški) se vabijo, da se mnogobrojno udeležé redne pevske vaje v sredo ob 8. uri zvečer.

— („Slovenskega Pravnika“) 4. številka izšla je danes. Vsebina: O sodnej praksi odvetniških kandidatov. — Važna razsodba c. kr. okrajnega sodišča v Metliki. — K pojmu „psovjanje“ in pretenja s telesno poškodbo“ v smislu §. 496 kaz. zak. — Načrt zakona, zadevajočega odškodovanje oseb, ki so bile obsojene, pozneje pa oprošcene. — Razsodbe najvišjega sodišča. — Le tedaj se more govoriti o odškodni zaveznosti, ako obstoji „causalnexus“ med nastalo škodo in med dejanjem, ki zavezuje k odškodovanju. — K §§. 887, 943 obč. drž. zak. in zakonu od 25. julija 1871 štev. 76 drž. zak. — Raznosti. — Nadaljevanje obč. sodn. reda stran 17 do 32.

— (Kranjski odsek I. občnega uradniškega društva avstro-ugarske države) imel je letošnji redni zbor 8. t. m. v tukajšnji Kazini. Zbora se je udeležilo 41 udov in predsedoval je c. kr. deželni nadzornik g. Pirker. Iz poročila za minilo opravilno leto 1882 se razvidi, da je imel ta odsek koncem tega leta 314 društvenikov. Za življenje zavarovanih jih je bilo 206 v znesku 287.646 gld. kapitala in 337 gld. 40 kr. letne rente. Leta 1882 je društvo pristopilo 41, a izstopilo 10 udov, 3 so umrli. Dedičem umrlih se je izplačalo 4200 gld. in centralnemu vodstvu na Dunaju odpalo 8453 gld. 84 kr. zavarovalnine. Denarne podpore se je dalo 140 gld. Pri nadomestni volitvi za opravilno leto 1883 so bili voljeni v odbor: gosp. Jakob Smolej, c. kr. deželni šolski nadzornik, gosp. Blaž Hrovat, c. kr. vodja učiteljskemu pripravnemu, g. dr. Nejedli, c. kr. gimnaz. profesor in Lorenc Haubic, c. kr. računski revident; za namestnike: g. Fran Kreminger, c. kr. profesor na realki, gosp. Anton Lenaršič, c. kr. višji davkar v pokoji in g. Janez Liseč, uradnik južne železnice. Koncem zborovanja se je predsedniku g. Pirkerju za marljivo delovanje v korist društva občna zahvala izrekla. Potem se je začelo zborovanje tukajšnjega hraniluega in posojilnega uradniškega društva, katerega se je udeležilo 34 udov. Zboru je predsedoval višji davkarski nadzornik g. Verderber. V letnem poročilu tega društva najbolj zanima, da je društvo koncem leta 1882 štelo 181 udov. V teku leta 1882 jih je zgubilo 4, a v novo pristopilo jih je 32. Uloge društvenikov so dorasle na 13.533 gld. Novega posojila se je izplačalo 15.266 gld., v vsem skupaj pa je koncem leta 18850 gld. 36 kr. posojenih ostalo. Čistega dobička v minulem letu je bilo 934 gld. 61 $\frac{1}{2}$ kr., iz katerega se ima vsled zborovega sklepa 751 gld. 66 $\frac{1}{2}$ kr. na uloge izplačati, 114 gld. 16 kr. rezervnemu zakladu dati, ostalih 18 gld. 79 kr. pa za razne društvene potrebe porabit. Odstotek na uloge tedaj iznaša 6% in rezervni zaklad je dorastel na 575 gld. 61 kr. O raznih zborovih določilih je po-

sebno omeniti, da se bode leta 1883, kakor dosihmal, za posojilo 8% zahtevalo in da bode društvo za uloženo, za malo časa shranjeno gotovino izplačevalo 5% obresti. Najdaljši čas za povrnitev posojila ne sme 60 mesečnih obrokov presezati. Tudi leta 1882 so prošnje za posojila v jako obilem številu prihajale, in predstojništvo si je iz občnega zaklada na Dunaji 2500 gl. izposodilo, da je moglo prošnje uslušati. Koncem zborovanja se je vršila nadomestna volitev za opravilno leto 1883. Voljeni so bili v odbor predstojništva: g. Emanuel Jagodič, c. kr. višji davkarski nadzornik, g. Lovro Haubic, c. kr. računski revident, g. Anton Svetek, c. kr. računski oficijal, in za namestnike: g. Janez Vončina, tajnik pri magistratu, g. Anton Zamuda, c. kr. višji finančni komisar in g. Vilibald Bregar, c. kr. računski oficijal; potem v pregledovalni svet za odbornike: g. Dr. Josip Nejedli, c. kr. gimnazijski profesor, g. Anton Raič, c. kr. profesor na realki, g. Anton Lenaršič, c. kr. višji davkar v pokoji in za namestnika: g. Jakob Smolej, c. kr. deželni šolski nadzornik in g. Janez Liseč, uradnik južne železnice. Po predlogu pregledovalnega sveta je zbor predstojništvo za minilo leto 1882 dal absolutorium in se predsedniku g. Verderberju zahvalil za trudpolno delovanje v korist društva.

— (Veselica dela vskega društva) v Trstu preteklo nedeljo je prav dobro izpala. Berilo gosp. Mandiča bilo je tako pohvalno vzprijet. Gospod Prevec sviral je na citre, gospica Muhovalpa se je skazala kako spretno deklamovalko, pozneje pri plesu pa neutrudljivo plesalko. Tudi pevski zbori bili so dobro in krepko zvršeni, vsa veselica pa je imela posebno prisrčen domač značaj.

— (Parni tramway iz Trsta v Vipavo.) Trgovinski minister je z 12. dnem t. m. inženirju Schmidtu dal koncesijo za ozkotirno parno-tramwayovo progo iz Trsta čez Miramar, Devin, Tržič, Gradiško, Gorico, Ajdovščino v Vipavo. Po načrtu potreboval bode tak tramwayev vlak do Barkovlj 15 minut, v Miramar 32, v Devin 60, v Tržič 84, v Zagrad 128, v Gorico 192, v Ajdovščino 300, v Vipavo 331 minut. Voznine v III. razredu bo: do Barkovlj 10 soldov, v Miramar 15, Nabrežina 30, Sistijana 35, Devin 35, Sv. Ivan 40, Tržič 45, Ronke 50, Zagrad 65, Gradiška 70, Podgora 90, Pevma 95, Gorica 100 soldov. Do Ajdovščine-Šurja 1 gold. 50 krajc., v Vipavo 1 goldinar 65 krajcarjev. Takih železnic, kakor je namerovana, je drugod že veliko; v Italiji samej nad 1000 kilometrov, tudi na Dolenjem Avstrijskem jih že imajo. Ta parni tramway meji Trstom in Vipavo bil bi popolnem jednak, kakoršen se namerava iz Ljubljane v Kamnik. Te vrste proge imajo samo 90 centimetrov širok tir — navadna železnica pa 143 centimetrov — ne potrebuje posebnih zgradeb, ampak parni tramway vozi večinoma po že obstoječih cestah. Hitrost vlakov je 10—20 kilometrov

in pokazal na vasico, in pripejali smo se v vas. Pri vratih zagledal sem star bronast top; ulice bile so tesne in krive, hiše nizke, in večidelj s slamo pokrite. Velel sem voziti k poveljniku, in čez jedno minuto obstal je voz pred leseno hišico, stoječo na malem holmu poleg lesene cerkve.

Nikdo me ni vzprejel. Šel sem v vežo in odprl vrata v prednjo sobo. Star invalid, sedeč na stolu, prišival je višnjevo zaplato na zeleno vojaško suknjo. Velel sem mu naznaniti moj prihod. „Le notri pojdi, batjuška“ odgovoril je invalid: „naši so doma“. Stopil sem v čisto sobo, po starem urejeno. V kotu stala je omara s posodami, na steni visel je častniški diplom za steklom v okviru; tik njega viselo je nekaj slabih resorezov, predstavljači vzetje Kistrima in Očakova, snubitev in mačkov pogreb. Pri oknu sedela je starka v dušegrejki in z robcem na glavi; vila je prejo, katero je držal na rokah sključen starec v častniškej obleki.

— Kaj hočete, gospod, vprašala me je, nadaljujoč svoje delo. Odgovoril sem, da sem prišel v službo, ter se moram po dolžnosti oglašati gospodu kapitanu, in obrnil sem se k sključenemu jednonokemu starcu, držeč ga za poveljunika; a gospodinja

pretrgala mi je začeti govor. „Ivana Kuzmiča ni doma“, rekla je, „šel je v gosti k očetu Gerasimu; to nič ne de, jaz sem njegova gospodinja. Ako je vam ljubo, usedite se gospod. Poklicala je hišino in je volela pozvati podčastnika. Starec je radovedno pogledal name s svojim jednim očesom. „Ali smem vprašati, v katerem polku ste služili?“ Ustreljal sem njegovej radovednosti. „Ali smem vprašati: čemu so Vas prestavili iz garde v garnizijo?“ Odgovoril sem, da je to bila volja načelstva. „Ste pač kaj zakrivili, kar se ne spodobi gardinemu častniku“, nadaljeval je neutrudljivi izpravevalec. „Dosti je tega klepetanja“, rekla je stotnica: „ali ne vidiš, da je mladi mož truden od pota: on ima vse druge stvari misli... drži prejo bolj napeto.... A ti gospod“, nadaljevala je obrnivši se k meni: „ne toguj, da so te poslali v našo samoto. Ti nesi prvi, ne poslednji. S potrpljenjem se vse prebije. Aleksej Ivanovič Šabrin je že pri nas peto leto, poslali so ga semkaj za uboj. Bog vedi, kaj je mislil: glej, šel je z jednim poročnikom iz mesta, s seboj uzela sta meče in bila sta se, ter Aleksej Ivanovič zabolel je poročnika, in to še v navzočnosti dveh prič! Kaj se hoče? Za greh ni mojstra“. (Dalje prih.)

na uro. To podjetje, kakor v obče vsako, ki pospešuje promet, bode gotovo imelo koristen upliv na kraje, kateri so ob tej ozkotirnej progi, in mi smo teha trdnega mnenja, da bi bilo jako napačno protiviti se novim prometnim zvezam.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

LVOV 17. aprila. V Javorovem uprlo se je prebivalstvo proti pripravam oblastnij, da se kultivirajo neka svitna (sipno-peščena) zemljišča, ter napalo ulane z drogi in koli. Vojaki rabili so sable le ploskoma. Deset osob bilo je ranjenih, kolovodje pa zaprti.

Umrli so v Ljubljani:

14. aprila: Janez Laznik, delavčev sin, 4 l., Tržaška cesta št. 24, za jetiko.
16. aprila: Jožef Gril, kamnotiskarjev sin, 1 in pol leta, Krakovske ulice št. 5, za otrpenjem pluč.

Tujci:

16. aprila.

Pri **Slonu**: Gorni iz Gradca. — Sajovic iz Hrušice. — Salamane iz Rima. — Langer iz Celja.
Pri **Maliči**: Singer z Dunaja. — Zimmer iz Trsta. — Zuckermann, Grimeisen z Dunaja.
Pri **bavarskem dvoru**: Müller z Dunaja. — Mohr iz Monakova. — Tunjoli iz Zidanega mosta.

Dunajska borza

dné 17. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78	gld.	35	krt.
Srebrna renta	78	"	90	"
Zlata renta	98	"	—	"
5% marenca renta	93	"	15	"
Akcije narodne banke	833	"	—	"
Kreditne akcije	312	"	90	"
London	119	"	65	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	49	"
C. kr. cekini	5	"	64	"
Nemške marke	58	"	50	"
4% državne srečke iz l. 1854 250 gld.	119	"	50	"
Državne srečke iz l. 1864. 100 "	167	"	25	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta . . .	98	"	15	"
Ogrska zlata renta 6%	120	"	20	"
" papirna renta 5%	90	"	05	"
5% štajerske zemljšč. odvez. oblig.	103	"	—	"
Dunava reg. srečke 5%	100	gld.	113	"
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi . . .	117	"	75	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice . . .	100	"	60	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice . . .	104	"	75	"
Kreditne srečke	100	gld.	173	"
Rudolfove srečke	10	"	19	"
Akcije anglo-avstr. banke	120	"	116	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	224	"	70	"

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem izrekamo hvaležnega srca svojo najtoplejšo zahvalo za izkazano sočutje o priliki nepričakovane smrti našega ljubljenega in nepozabljivega očeta, oziroma brata in tasta, gospoda

Andreja Milavec-a,

prejšnjega župana, posestnika in predsednika kmetskih v obrtniške Cítalnice v Černici, kateri je vsled ponesrečenja po kratkom a hudem trpljenju 14. t. m. v Trstu v Gospodu zaspal.

(247)

Ostali žalajoči.

Kožuhovino in zimsko obleko

vzprejema proti garanciji v dobro varstvo čez poletje

Anton Krejči,
na Kongresnem trgu.

Ponudbeni razpis.

Izvrševalni odsek za dekoracije ob priliki vzprejema Nj. Veličanstva presvitlega cesarja potrebuje

tristo popolnem ravnih,

15 metrov dolgh in na tanjem koncu 8 do 10 centimetrov debelih

smrekovih ali pa jelovih drogov za zastavice.

Ti drogi imajo se izročiti **najkasneje do 10. maja t. l.** loco Ljubljana. Platilo zanje dobilo se bode takoj, ko jih bo pregledal in odobril jeden iz članov eksekutivnega odbora, pri mestnej blagajnici.

Mestni stavbeni urad sprejema dotične, pravilno kolekovane in zapečatene ponudbe

do sobote, dné 21. aprila t. l.

11. ure zjutraj s pristavkom, da se zamore ponuditi kdo za dostavljenje vseh 300 kosov, ali pa tudi za jeden del, pa ne manj ko 50 komadov za jednega ponudnika.

V Ljubljani, dné 14. aprila 1883.

(229-2)

Eksekutivni odsek za dekoracije.

Izdajatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Za znižano ustoppino

samo 10 kr. za osebo

ostane vsled mnogobrojnega obiskovanja velika

historična izložba voščenih kipov,
obstoječa iz več ko 100 nadživotnih figur, **nepreklicljivo še do prihodnje nedelje, 22. aprila, v dvoranah prejšnjega strelšča** odprtia.

Na novo postavljeno:

Marija Stuart in Elizabeta.

Odprto je ob nedeljah od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer; ob delavnikih od 2. ure popoludne do 9. ure zvečer.

Ustoppina 10 kr., vojaki in otroci plačajo na pol.

(246-1)

L. Veltée.

Eksekutivni odbor za dekoracije

odprl je z **dнем 16. aprila** svojo **pisarno na Kongresnem trgu v Lavrenčičevej hiši št. 12**

pri teh prva vrata na levo, začasno uradovaje od 10. do 12. ure dopoludne, kjer daje gg. obrtnikom na njihovo željo pojasnila o dekorativnih delih, ki se imajo izvršiti povodom prihoda Nj. Veličanstva presvetlega cesarja.

Eksekutivni odbor za dekoracije,
v dan 16. aprila 1883. (248-1)

Št. 18.884. (241-2)

Razglas.

V torek 24. t. m., to je v dan sv. Jurja t. l. popoludne ob 3. uri bo mestni magistrat svoja zemljišča v Škofelci poleg Žegnanega Studenca, in sicer tik dolenske ceste ležeči gozd in v bližini tega gozda ležeče senožeti po očitnej dražbi v last prodal.

K tej dražbi vabijo se kupci z dostavkom, da se bo dražba pričela ob določeni uri na mestu zemljišč v Škofelci s prodajo gozda in nadaljevala s prodajo senožetij.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dné 6. aprila 1883.

Za župana: Perona.

Prevažanje ljudij in blaga v

AMERIKO

najbolje in najceneje pri (238-2)

ARNOLD-u REIF-u, Wien, I., Kolowratring, Pastalozigasse 1.

FRANZ JOSEF BITTER QUELLE

„prijeten in priročen lek za sciščenje.“

Prof. VALENTA, Ljubljana.

„ne prouzroča nobenih težav.“

Prof. pl. BAMBERGER, Dunaj.

„je uspešnije, kakor druge grenčice.“

Prof. LEIDESDORF, Dunaj.

„prijeten in priročen lek za sciščenje.“

Prof. VALENTA, Ljubljana.

„ne prouzroča nobenih težav.“

Prof. pl. BAMBERGER, Dunaj.

„je uspešnije, kakor druge grenčice.“

Prof. LEIDESDORF, Dunaj.

„prijeten in priročen lek za sciščenje.“

Prof. VALENTA, Ljubljana.

„ne prouzroča nobenih težav.“

Prof. pl. BAMBERGER, Dunaj.

„je uspešnije, kakor druge grenčice.“

Prof. LEIDESDORF, Dunaj.

„prijeten in priročen lek za sciščenje.“

Prof. VALENTA, Ljubljana.

„ne prouzroča nobenih težav.“

Prof. pl. BAMBERGER, Dunaj.

„je uspešnije, kakor druge grenčice.“

Prof. LEIDESDORF, Dunaj.

„prijeten in priročen lek za sciščenje.“

Prof. VALENTA, Ljubljana.

„ne prouzroča nobenih težav.“

Prof. pl. BAMBERGER, Dunaj.

„je uspešnije, kakor druge grenčice.“

Prof. LEIDESDORF, Dunaj.

„prijeten in priročen lek za sciščenje.“

Prof. VALENTA, Ljubljana.

„ne prouzroča nobenih težav.“

Prof. pl. BAMBERGER, Dunaj.

„je uspešnije, kakor druge grenčice.“

Prof. LEIDESDORF, Dunaj.

„prijeten in priročen lek za sciščenje.“

Prof. VALENTA, Ljubljana.

„ne prouzroča nobenih težav.“

Prof. pl. BAMBERGER, Dunaj.

„je uspešnije, kakor druge grenčice.“

Prof. LEIDESDORF, Dunaj.

„prijeten in priročen lek za sciščenje.“

Prof. VALENTA, Ljubljana.

„ne prouzroča nobenih težav.“

Prof. pl. BAMBERGER, Dunaj.

„je uspešnije, kakor druge grenčice.“

Prof. LEIDESDORF, Dunaj.

„prijeten in priročen lek za sciščenje.“

Prof. VALENTA, Ljubljana.